

Felhívás

Kedves Elnök, Titkár!

Alább olvasható a NESZ Elnöksége és a NESZ Szakmai Bizottságai által közösen megfogalmazott Mesterségek Ünnepe Működési Szabályzatát, melyet Skrabut Éva alelnök állított össze.

Működési Szabályzat

a Mesterségek Ünnepe színvonalának emelésére, a portékák minőségében tapasztalt színvonalcsökkenés megállítására

Készült: a küldöttgyűlési, elnökségi, szakbizottsági határozatok és javaslatok alapján

Kedves Tagszervezeti Vezetők!

A 30 éves Mestersége Ünnepe ma már nemcsak Magyarországon, de egész Európában a legnívósabb hagyományörző rendezvény. Ezt a rangot, csak Szövetségünk tagságának, az egyesületi vezetők, a titkárságunk és az által megszervezett stabil szervezői gárda komoly munkájával és összefogásával lehetett elérni. A hosszú idő alatt sok nehézséggel is szembe kellett nézni, de mindig sikerült jó válaszokat találni a problémákra.

Mára országsszerte elszaporodtak a népművészeti rendezvények. A különféle színvonalú rendezvények mellett a Mesterségek Ünnepe csak a színvonal növelésével és a kezdeti célkitűzések még erőteljesebb képviselésével tarthatja meg vezető szerepét. Még látványosabb mesterség bemutatók formájában bemutatni a népi kézművesség szakágaiban az alkotási folyamatokat, és a magyar népművészetet reprezentáló alkotásokat, amellyel a közönség találkozhat, a színvonal legyen továbbélő népművészetünknek.

Az utóbbi években a vásáron bemutatott portékák között színvonal csökkenés tapasztalható. Ennek megállításáról már ösz óta folyik a szakmai egyeztetés a szakmai fórumokon. Most a NESZ szeretné közzé tenni a küldöttgyűlés, elnökség, szakmai bizottságok határozatait, javaslatait, melyek irányadóak az idei Mesterségek Ünnepén és amelyek betartása kötelező. A leírtak betartatása minden szakmai testület feladata, ebben szeretnénk növelni a tagszervezeti vezetők felelősségét is. A minőségi ellenőrzés feladatával az elnökség a szakmai bizottságokat bízza meg. Az ajánlásban sor került a mesterség bemutató fogalmának pontosítására is, hogy érvényt lehessen szerezni egy régi küldöttgyűlési határozatnak is, miszerint az egyesületeknek biztosított helypénz nélküli területek 50 %-án kellene mesterség bemutatót tartani a közönség nagy öröme és egy látványos műhelyt működtetni. Ezek alapján kérjük a tagszervezeti vezetőket, hogy ismertessék meg a rendezvényen részt vevő mestereikkel ezeket a javaslatokat, hogy segítse őket a felkészülésben.

1. Az alapvető elvárások, amelyek betartása kötelező:

- A Mesterségek Ünnepén a NIT, vagy a Lektorátus által zsűrizett tárgyak jelenhetnek meg, vagy olyanok, amelyek a két zsűri szempontjainak megfelelnek. A NIT zsűrizési szempontok az irányadóak a tárgyak minőségi megítélésénél.
- Amennyiben a tárgyak nem felelnek meg a fent leírt kritériumoknak, azt a 2016. május 21-én a küldöttközgyűlés által hozott határozat értelmében a szakmai bizottságok, mint a NESZ által felkért szakmai ellenőrző testületek a helyszínen elpalkoltathatják, fotót készítenek róla és szóbeli magyarázatot adnak, majd később írásban is megküldik az indoklást az adott tagszervezet vezetőjének. A nem megfelelő tárgy vagy tárgyak alkotóival a tagszervezeti vezető jelenlétében beszélnek majd a szakmai bizottságok. A szakmai bizottságoknak kötelessége és nemcsak lehetősége a rossz minőségű áruk elrakatása.
- A rendezvényen részt vevő mesterek portékáinak jelentős része zsűrizett legyen, amelyen jelenjen meg a páva védjegy, melynek használata, a zsűrizésről szóló jogszabály értelmében kötelező.
- A giccsesedés megakadályozására csak zsűrizett hűtőszekrény mágnesek (minden szakágban) és textil táskák

árusíthatóak.

- Az alkotók csak saját portékájukat árusíthatják. Tilos másoktól átvett áruval kereskedni a Mesterségek Ünnepén, ezeket a szakbizottságok elpakoltatják.
- A Mesterségek Ünnepé igazi vonzerejét és sikerét a színvonalas mesterség bemutatók garantálják. Továbbra is érvényben van, és az elnökség és a szakmai testületek szeretnék betartatni a tagszervezetekre vonatkozó korábbi közgyűlési határozatot, mely szerint minden 10 fő után 1 db látványműhelyt kötelesek működtetni és a területük 50 %-án mesterség bemutatót kötelesek tartani. Mesterség bemutatónak nevezzük azt a tevékenységet, amely elkülönül az árusítástól, folyamatosan történik, a látogató jól körbe járhatja. Látványműhelynek nevezzük azt a standot, ahol egy adott mesterség munkafolyamatai folyamatosan láthatóak, a műhely eszközökkel, mustrákkal van berendezve. Az idei évben a „Játék” a kiemelt téma, ezért a mesterség bemutatóval azonos értékű a játékkészítés, a látványműhellyel a berendezett játszótér. Ebben az esetben is fenti kritériumok a mérvadóak.

Akik nem tartanak olyan mesterség bemutatót, amely elkülönül az árusítástól és a látogatók számára jól megközelíthető legyen, illetve nem rendelkeznek 10 főként egy látványműhellyel, összességében a rendelkezésre álló területükön nem teljesítik a NESZ által meghatározott árusítás, bemutató arányrendszerét, velük szemben a küldöttgyűlés hoz majd határozatot novemberben, és ez érvényes lesz a 2017-es Mesterségek Ünnepén.

2.A Bizottságok konkrét szakmai ajánlásai az igénytelen portékák visszaszorítására, a NIT zsűri szempontjainak betartása mellett

Bőrműves Szakmai Bizottság:

- Nem fogadhatók el a műbőrből, rostbőrből készült termékek.
- Nem fogadhatók el a vágott, széleldolgozás nélküli, nagy szériában előállított, igénytelen kivitelű övek, az olyan apró áruk, táskák, melyek sem anyagukban, sem technikai kivitelükben, sem díszítményükben nem köthetők a népi hagyományokhoz.

Csipke Szakmai Bizottság:

- A csipke ékszerek ne kerüljenek túlsúlyba egy-egy műhelynél.
- Nem javasolt tárgyak: karácsonyi gömbök és tojások csipkével való díszítése, üvegezett, keretezett csipke falikép, műanyag keretes csipkealkotások, tálcakészítés, a cseh iparművészek által átemelt figurális képek.

Faműves Szakmai Bizottság:

- Javasolt a jó minőségű alapanyag, az igényes fafaragó technikával elkészített tárgyak.
- Gépi megmunkálás esetén legyen eldolgozva a gépi munka nyoma pl. a sarokkőszőrű beégett nyoma.
- A modern felületkezelő anyagok alkalmazása megengedett, de a nagyon fényes és vastagon felhordott lakk nem esztétikus és nem javasolt.

Fazekas Szakmai Bizottság:

- A Mesterségek Ünnepén a fazekasoktól elvárás a korongozott, kézzel készített edények árusítása, az öntött, préselt árukat nem javasoljuk.
- Fontos lenne, hogy az étkezési célú edényeket ólommentes mázzal árusítsák a mesterek.
- A pöttös bögréknek nincs helyük a rendezvényen.

Féműves Szakmai Bizottság:

- Egyszerű, alacsonyabb árfekvésű, sorozatban készülő tárgyak esetében is követelmény legyen a megbízható, tisztességes, kézműipari munka.
- Az alkalmazott technológiák köréből ki kell zárni a széria gyártás ipari módszereit.

Népi- és Kézműves Játékkészítő Szakmai Bizottság:

- Csak természetes anyagból készült játékok szerepelhetnek a Mesterségek Ünnepén.
- Kínai és egyéb távol-keleti játékok árusítása (madár alakú cserépsíp, festett bababútor, textilbaba stb.) szigorú szankciókat von maga után.
- A játékok balesetveszélyesek nem lehetnek.
- Babáknál a műanyag gombszem nem javasolt.

Mézeskalács Szakmai Bizottság:

- Minőségileg csak a kifogástalan felületű, nem régi, nem kopott mézeskalács fogadható el.
- A nem ajándéktárgyként árusított, bevizsgált, fogyasztásra engedélyezett termékek ne legyenek lejárt szavatosságúak.
- A mai technikai vívmányok ne jelenjenek meg mézes figurákban (mobiltelefon, rakéta stb.) valamint nem fogadhatóak el a közkedvelt rajzfilm figurák sem, pl. hupikék törpikék és egyéb Disney figurák.
- Nem fogadható el a mézes figurák hűtő mágnesként való alkalmazása.

Nemezkesztő Szakmai Bizottság:

- Nem fogadható el ha a nemez egyenetlen, esetleg lyukas, gyenge, nem eléggé kidolgozott, bolyhosodik, a minta nincs alaposan összedolgozva az alappal. A vastagsága nem felel meg a rendeltetésének: túl vastag vagy túl vékony. Ha a tárgy nem használati tárgy (dísz tárgy), vagy a megjelölt célra nem használható. Igénytelen a kidolgozás és az eldolgozás, átgondolatlan, befejezetlen technikai megoldások, ízléstelen forma és színvilág jellemzi.
- A Nemez fogadható el a nemez gépi megmunkálása, gyári filc felhasználása. Műszálak, műanyagok használata, kiegészítőként, töltékanyagként sem megengedett. Nem fogadható el, ha a festett gyapjú levérzett, megfogta a tárgy világosabb felületeit. Nem javasolt a motívumok, stílusok és technikai módszerek értelmetlen keverése, hagyománytalan felhasználása és a minták anyagszerűtlen, látványhű ábrázolása.

Népi Ékszerkészítő Szakbizottság:

- Nem fogadhatóak el a Swarovski kristályból készült medálok és karkötők.
- Nem fogadhatóak el figurák gyöngyből (állatok, virágok, stb.), textil figurák gyönggyel díszítve, horgolt ékszerek damilból, színes szálakból.
- Vásárolt „kínai” gyöngy kulcstartók és egyéb kiegészítők, üveglencsés papírékszerek.
- Nem fogadhatóak el a kezdő darabok.

Régi, Ritka Mesterségek Szakmai Bizottság:

- Bútorfestők: nem fogadhatóak el a kreatív hobby boltokban vásárolt, silány minőségű keleti, tucat alapanyagra festett dísz- és ajándéktárgyak. Továbbá nem javasolt a tálca, gyertyatartó, a retró korszakot idéző különböző
-

bútorok befestése.

- Képfestők: nem fogadhat el a kínai képfestő utánzatú kartonból varrt lakástextíliák.
- Üveg- és porcelánfestők: nem fogadhatóak el a funkció nélküli, kifejezetten vitrinbe való díszpoharak, emléktárgyak, faliképek.
- Seprűkötők: kizárólag hazai alapanyagból kötött seprű árusítható az egzotikus szálanyagból nem. (Ez néha a kosárfonóknál is előfordul)

Szálanyag Szakmai Bizottság:

- A színvonalcsökkenést jelentő tárgyak köre, amit a bizottság nem szeretne látni a vásárban: színezett, óriás méretű csuhé virágok, barkácsolt dísz és ajándéktárgyak (pl. toboz, termések, virágok „kompozíciója” amelyben semmiféle mesterségbeli fogás nem jelenik meg, csak össze van ragasztva)
- Nem javasoltak a túldíszített szalma tárgyak, kínai szalmakalapok.
- Nem elfogadhatóak a növényi anyagok helyett fonállal, spárgával bekötött üvegek, spárga fali díszek. A vesszőmunkáknál a csillogóra lakkozott és színesre festett (fed őfestéssel, nem páccal) készült művek.

Szövő Szakmai Szakbizottság:

- A szöttes természetes alapanyagú legyen, vagy lehetőleg kevés műszálal tartalmazzon.
- Színállásban kerülendő a neon és a pink színek, még a rongyszőnyegeknél is.
- A kezdő, tanuló daraboknak nem ezen a vásáron a helyük.
- A technikailag kifogásolható szöttesek (laza szövés, egyenetlen szél) szintén nem elfogadhatóak.
- Csak a saját szöttes árusítható, hagyatéki anyag nem.

Viselet- és Népi Babakészítő Szakmai Bizottság:

- Fontos, hogy természetes alapanyagból készüljön a viselet és ne műszálalból, a tájegység felismerhető legyen.
- A díszítmény ne csak egy sor farkasfog legyen, fényes szaténra zsinórdíszítés ne kerüljön és műszál, nylon csipke sem. A „nyargalás” nem egy sor gépi tűzés! A hímzés megfelelő helyen legyen, de ne úgy jelenjen meg, mint egy „pecsét”. A díszítettség igazodjon az alapanyaghoz és harmóniában legyen vele.
- A gomb ne díszként jelenjen meg, annak funkciója van! Gombot és ne kapcsot használjunk.
- Hagyományos ingvállaknál fontos a pálya alkalmazása. Fontos a minőségi munka, az eldolgozás és a visszaszegés, ne lógjanak az elvarratlan szálak.

Hímző Szakmai Bizottság:

- Az árusított termékek között nem kívánatosak azok, amelyek az 1970-es évek elvárásai szerint készültek, funkció, forma, szélmegoldások területén.
 - Nem kívánatos funkciók: kancsótakaró, vitrinekbe szánt apró terítők, üvegalátét, falikép.
 - Nem javasolt kompozíciók: agyonszűfolt, sok esetben széteső, de az alapanyag alig látszik stb.
 - Nem javasolt forma: levél, szív, paprika stb.
 - Nem javasolt szélmegoldások: körbe horgolt párna, pelenkaöltésnél is hosszú lábak stb.
 - Az alkotások elkészítésénél kerüljük a tiszta műszál használatát, úgy az alapanyagban, mint a hímzőfonal
-

Tojásíró Szakmai Bizottság

- Nem javasolt a tojások extrém színezése, ami nem felel meg a magyar hagyományoknak.
- Nem fogadjuk el az alacsony minőségű tárgyakat pl. festett strucctojás, aszúrozott technika stb.

A Mesterségek Ünnepének meg kell őriznie a „vásárok vására” státuszát, ez a NESZ és a tagszervezetek érdeke, de az alkotóké is, akiknek fontos az értékes népi iparművészeti tárgyak fennmaradása és továbbélése. Jusson eszünkbe a 30 év alatt a rendezvényen megfordult sok látogató, akik közül sokan visszajárnak és már az unokáikat hozzák vissza, mennyi szeretetet nyújtottak az élményekért és milyen hálásak voltak, hogy megismerhették saját népi művészetüket. A Mesterségek Ünnepe vásárlás szempontjából is nagyon fontos a mestereknek, anyagi siker is csak a megbízható minőségtől várható. A közönség csak addig tart ki a rendezvény mellett, amíg egyedi, csak itt található portékával találkozhat. Ne okozunk csalódást!

Szerkesztő: Népművészeti Egyesületek Szövetsége

Népművészeti Egyesületek Szövetsége
Association of the Hungarian Folk Artists
H-1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 6.
Tel./Fax: +36 1 214 3523, +36 1 214 3147

www.nesz.hu
www.mestersegekunnepa.hu
neszfolk@nesz.hu